

Dosarul nr. 3ra-1056/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (Alexandru Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Elena Grumeza, Natalia Chircu, Stela Procopciuc)

DECIZIE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul depus de Nina Matveeva-Bociog,

în cauza intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Matveeva-Bociog împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la repunerea în termen a acțiunii, anularea avizului de plată, obligarea încetării încălcării dreptului de proprietate și izolarea țevelor tranzitorii,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul depus de Nina Matveeva-Bociog, s-a casat integral hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii și s-a respins acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 05 februarie 2018, Nina Matveeva-Bociog a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” (în continuare SA „CET-Nord”) cu privire la repunerea în termen a acțiunii, anularea avizului de plată, obligarea încetării încălcării dreptului de proprietate și izolarea țevelor tranzitorii.

În motivarea acțiunii a invocat că, în luna septembrie 2017 a primit de la SA „CET-Nord” aviz de plată pentru luna august 2017 cu datoria în sumă de 6 262,05 lei.

Avizul dat l-a considerat ilegal și care urmează a fi anulat, din motiv că între ea și SA „CET-Nord” nu a fost semnat niciun contract, nu au existat și nici nu există raporturi juridice. Niciodată nu a solicitat, nu a primit, nu utilizat și nici nu utilizează energia termică furnizată de SA „CET-Nord”, nu are instalații de utilizare a energiei termice racordate la rețeaua termică a pârâului. Respectiv nu are careva obligații de plată față de SA „CET-Nord”.

În avizul nominalizat este indicată numai suprafața apartamentului – 7,2 m.p., ceea ce nu corespunde realității, deoarece suprafața apartamentului este cu totul alta.

La fel, nu este indicat serviciul și perioadă pentru care a fost calculată datoria, precum și în baza cărui tarif. Toate aceste circumstanțe confirmă ilegalitatea avizului, ceea ce servește drept temei de anulare.

La 22 septembrie 2017, a înaintat pârâtului cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea avizului de plată pentru luna august 2017 cu datoria în sumă de 6 262,05 lei.

La 25 octombrie 2017, a primit răspuns la cerere prealabilă, prin care i s-a comunicat că suma indicată în aviz a fost calculată pentru pierderile normative a energiei termice furnizate de către SA „CET-Nord” consumatorilor.

Poziția SA „CET-Nord” este ilegală, deoarece apartamentul xxx din str. Xxxxx, xx, mun. Bălți niciodată nu a fost conectat la rețelele termice ale SA „CET-Nord” și, respectiv, nu a fost nici deconectat de la aceste rețele. Din acest considerent, apartamentul dat nu se referă la imobilele deconectate, indicate în Regulament.

Mai mult, apartamentul a fost proiectat și recepționat în exploatare cu un alt sistem de încălzire autonom.

Existența în apartament a conductelor de tranzit, cu ajutorul cărora se livrează energia termică de la SA „CET- Nord” la consumatorii săi nu constituie o obligație de a achita ultimului careva sume, deoarece nicio lege și niciun Regulament nu prevede obligația persoanelor terțe de a achita pierderile sau transportarea energiei termice de la furnizor la consumator.

Regulamentul la care face trimitere pârâtul nu se răsfrânge asupra apartamentului său, deoarece acesta reglementează raporturile între furnizor-gestionar-consumator, categorie din care dânsa nu face parte.

Pierderile de energie termică trec la pierderile furnizorului, dar nu a persoanelor terțe. SA „CET-Nord” este în drept de a transporta energie termică consumatorilor săi prin apartamentul ei numai în baza contractului de servitute, care nu a fost încheiat.

În situația în care SA „CET-Nord”, folosind locuința sa pentru transportarea energiei termice către consumatori, o obligă la plăți ilegale și nejustificate, dânsa nu are obligația de a-i acorda pârâtului apartamentul pentru folosirea acestuia în scopurile lui economice.

În baza normelor legale privind dreptul de proprietate, pârâtul este obligat să înceteze folosirea apartamentului ei pentru transportarea energiei termice consumatorilor lui, prin evacuarea coloanelor de tranzit din apartament sau prin instalarea altor coloane în afara apartamentului.

Referitor la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată a evocat că, aceasta a fost înaintată inițial la 21 noiembrie 2017, ca cerere reconvențională în procesul inițiat de SA „CET-Nord” privind încasarea sumei. Însă, prin încheierea din 23 ianuarie 2018 a Judecătoriai Bălți s-a refuzat în primirea cererii reconvenționale, explicându-i-se dreptul de a depune cererea separat.

Astfel, această cerere se depune în instanța de judecată nu din vina ei.

Termenul de 30 de zile urmează a fi calculat din data primirii copiei încheierii din 23 ianuarie 2018 a Judecătoriai Bălți.

Nina Matveeva-Bociog a solicitat repunerea în termen a cererii de chemare în judecată; anularea avizului de plată pentru luna august 2017 în sumă de 6 262,05 lei emis de SA „CET-Nord”; obligarea SA „CET-Nord” să înceteze încălcarea dreptului de proprietate cu încetarea transportării energiei termice consumatorilor săi prin apartamentul xxx din str. Xxxxx, xx, mun. Bălți cu evacuarea coloanelor de tranzit din apartamentul ei sau instalarea altor coloane în afara locuinței menționate; compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central s-a respins ca nefondată acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog (f.d. 88, 91-93 recto-verso).

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul depus de Nina Matveeva-Bociog, s-a casat integral hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii și s-a respins acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog, ca fiind neîntemeiată (f.d. 121, 122-131).

La 27 iunie 2019, Nina Matveeva-Bociog a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 138-148, 150).

În motivarea recursului a invocat că, instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată; au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; au interpretat în mod eronat legea, iar concluziile instanței de apel sunt contradictorii; instanțele au soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate și neimplicate în proces; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a apreciat arbitrar probatoriul.

În propria cale de atac i s-a crea o situație mai dificilă decât cea din hotărârea atacată cu apel.

La 25 septembrie 2019, examinând admisibilitatea recursului depus de Nina Matveeva-Bociog, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a numit examinarea recursului în fond, în complet de cinci judecători.

Examinând recursul declarat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, din alte motive decât cele invocate de recurent, cu transmiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, din considerentele ce succed.

La 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecății în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018. Or, din înțelesul logico-juridic al articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ rezultă cert că, procedurile de contencios administrativ care au fost inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, însă nu au fost finalizate, se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, conform prevederilor Legii nr. 116 din 19 iulie 2018.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Potrivit articolului 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că, la 05 februarie 2018, Nina Matveeva-Bociog a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „CET-Nord” și în temeiul art. 17 alin. (5) și art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ a solicitat repunerea în termen a cererii de chemare în judecată; anularea avizului de plată pentru luna august 2017 în sumă de 6 262,05 lei emis de SA „CET-Nord”; obligarea SA „CET-Nord” să înceteze încălcarea dreptului de proprietate cu încetarea transportării energiei termice consumatorilor săi prin apartamentul xxx din str. Xxxxx, xx, mun. Bălți cu evacuarea coloanelor de tranzit din apartamentul ei sau instalarea altor coloane în afara locuinței menționate; compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-6).

Examinând cauza în fond, Judecătoria Bălți, sediul central, la 14 noiembrie 2018, a emis hotărâre, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, prin care a respins acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog, ca fiind nefondată (f.d. 88, 91-93 recto-verso).

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul depus de Nina Matveeva-Bociog, s-a casat integral hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii și s-a respins acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog, ca fiind neîntemeiată (f.d. 121, 122-131).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs constată că instanța de apel a încălcat normele procedurale de competență.

La aspectul dat Colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia Curții de Apel Bălți expusă în §§ 66-67 din decizia din 23 aprilie 2019, precum că „de la data intrării în vigoare a Codului administrativ nu constituie autorități publice și prin urmare nu sânt pârâți în procedura contenciosului administrativ persoanele juridice de drept privat (de exemplu furnizorii de energie electrică, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, gaze naturale etc.) care anterior potrivit art. 2 din Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 se asimilau autorității publice.

Reieșind din raționamentul expus supra, instanța de apel va examina cauza în procedură contencioasă.”

Or, prezenta acțiune a fost înaintată la 05 februarie 2018 în instanța de contencios administrativ în temeiul Legii contenciosului administrativ (f.d. 1).

Judecătoria Bălți, sediul central, examinând cauza în fond la 14 noiembrie 2018 a emis hotărâre, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, prin care a respins acțiunea depusă de Nina Matveeva-Bociog, ca fiind nefondată (f.d. 88, 91-93 recto-verso).

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost acceptat spre examinare apelul declarat de Nina Matveeva-Bociog împotriva hotărârii din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și a fost intentată procedura în apel (f.d. 108).

Însă, după intrarea în vigoare, la 01 aprilie 2019, a Codul administrativ Curtea de Apel Bălți a stabilit că prin prisma articolului 7 din Codul administrativ persoanele de drept privat care exercită atribuții de putere publică sau utilizează domeniul public, fiind împuternicite prin lege să presteze un serviciu de interes public, inclusiv persoanele care prestează servicii notariale nu mai sunt asimilate cu autoritatea publică, iar actele acestora nu pot constitui obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Colegiul apreciază ca fiind neaplicabile speței prevederile articolului 7 din Codul administrativ, deoarece atât Judecătoria Bălți, sediul central, cât și Curtea de Apel Bălți au acceptat cererea de chemare în judecată și cererea de apel depuse de Nina Matveeva-Bociog în instanța specializată în materia contenciosului administrativ, intentând procedura în ordinea contenciosului administrativ.

În acest sens sunt imperioase prevederile coroborate ale articolelor 258 alin. (2) și 198 alin. (1) din Codul administrativ.

Conform articolului 258 alin. (2) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ atribuite înaintea intrării în vigoare a prezentului cod, prin legi speciale, în competența altor instanțe de judecată se vor transmite după intrarea în vigoare a prezentului cod instanțelor competente conform prevederilor prezentului cod.

Articolul 198 din Codul administrativ stipulează în mod imperativ în alineatul (1) că, acțiunea în contencios administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

În situația în care completul judiciar al instanței de apel a reținut în mod legal cauza spre examinare în procedura contenciosului administrativ, urmează să o soluționeze în fond în această procedură, chiar dacă după intrarea în vigoare a noului Cod administrativ competența acestei cauze a devenit unei alte instanțe.

Prezenta cauză fiind intentată și reținută în mod legal spre examinare în procedura contenciosului administrativ, trebuia să fie examinată în fond de către instanța de apel în baza Codului administrativ în coroborare cu Legea contenciosului administrativ, dar nu să fie examinată în procedură contencioasă.

Articolul 192 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecatori.

Conform articolului 199 alin. din Codul administrativ, (1) dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența aceleiași

instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, își declină competența și remite președintelui de instanță dosarul spre redistribuire aleatorie.

(2) Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența altei instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, o transmite instanței competente.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică corespunzător și în cazul în care judecătorului sau completului de judecată competent pentru examinarea cauzelor civile i se repartizează o acțiune de contencios administrativ.

Contrar prevederilor legal citate, instanța de apel a reținut cauza spre examinare în procedura contencioasă de către același complet de judecată.

În atare circumstanțe, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și să reexamineze cauza într-un complet judiciar legal, format în baza articolul 192 alin. (1) din Codul administrativ coroborat cu articolul 6¹ alin. (1¹) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995 și hotărârile CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 și nr. 101/5 din 12 martie 2019, precum și să emită o hotărâre legală, care să conțină răspunsuri la toate argumentele invocate în cererea de apel, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează integral decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și se restituie cauza la Curtea de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan